

Projektowanie Efektywnych Algorytmów

Implementacja i analiza efektywności metody Tabu Search dla problemu komiwojażera

Autorzy:

Sebastian Łągiewski 226173

Łukasz Zatorski 226172

Prowadzący : mgr inż. Radosław Idzikowski

Wydział Elektroniki
III rok

15 grudnia 2017

Spis treści

1	Opis algorytmu	2
2	Plan eksperymentu	3
3	Wyniki	4
3.1	Wpływ strategii dywersyfikacji na działanie algorytmu	4
3.2	Zależność jakości rozwiązania od czasu(ilości iteracji) znajdowania się wybranych ruchów na liście tabu	5
3.3	Zależność jakości rozwiązania od długości wykonywania się algorytmu	6
3.3.1	rat783	6
3.3.2	pr1002	7
3.3.3	d2103	8
4	Podsumowanie	9

1 Opis algorytmu

Tabu Search jest metaheurystyką do rozwiązywania problemów optymalizacyjnych, opartą na iteracyjnym przeszukiwaniu przestrzeni rozwiązań, wykorzystującą ich sąsiedztwo, zapamiętującą niektóre ruchy oraz odległość czasową ich wystąpienia, w celu unikania minimów lokalnych i poszukiwania rozwiązań globalnie optymalnych w rozsądnym czasie.

Algorytm Tabu Search dla problemu komiwojażera polega na iteracyjnym przeszukiwaniu sąsiedztwa obecnie rozpatrywanego rozwiązania. Początkowe rozwiązanie generowane jest przy pomocy algorytmu zachłannego, dla losowo wybranego miasta początkowego. Następnie przez określoną liczbę iteracji, wykonywane są kolejne kroki algorytmu:

1. Przeszukiwanie sąsiedztwa obecnie rozpatrywanego rozwiązania poprzez wielokrotną zamianę kolejności odwiedzenia dwóch losowo wybranych miast, a następnie wybranie tej zamiany, która nie należy do tabu oraz dla której droga jest najkrótsza.
2. Dodanie do listy tabu zamiany prowadzącej do otrzymania najlepszego lokalnie rozwiązania.
3. Porównanie najlepszego lokalnie rozwiązania dla danej iteracji z rozwiązaniem najlepszym globalnie. Jeżeli rozwiązanie lokalne jest lepsze od globalnego, nowym rozwiązaniem globalnym staje się obecne rozwiązanie lokalne.

Elementy charakterystyczne metody

- *Lista ruchów będących tabu.*
- *Zdarzenie krytyczne* - wywołanie określonej czynności, jeśli przez określony odstęp czasu rozwiązanie nie uległo poprawie.
- *Strategia dywersyfikacji* - wygenerowanie nowego rozwiązania początkowego, na którym będą dokonywane zmiany. Jest wywoływana przez zdarzenie krytyczne.
- *Strategia aspiracji* - ignorowanie ruchu znajdującego się na liście tabu, jeśli ma on szansę na przeniesienie poszukiwania na bardziej obiecujący obszar.

2 Plan eksperymentu

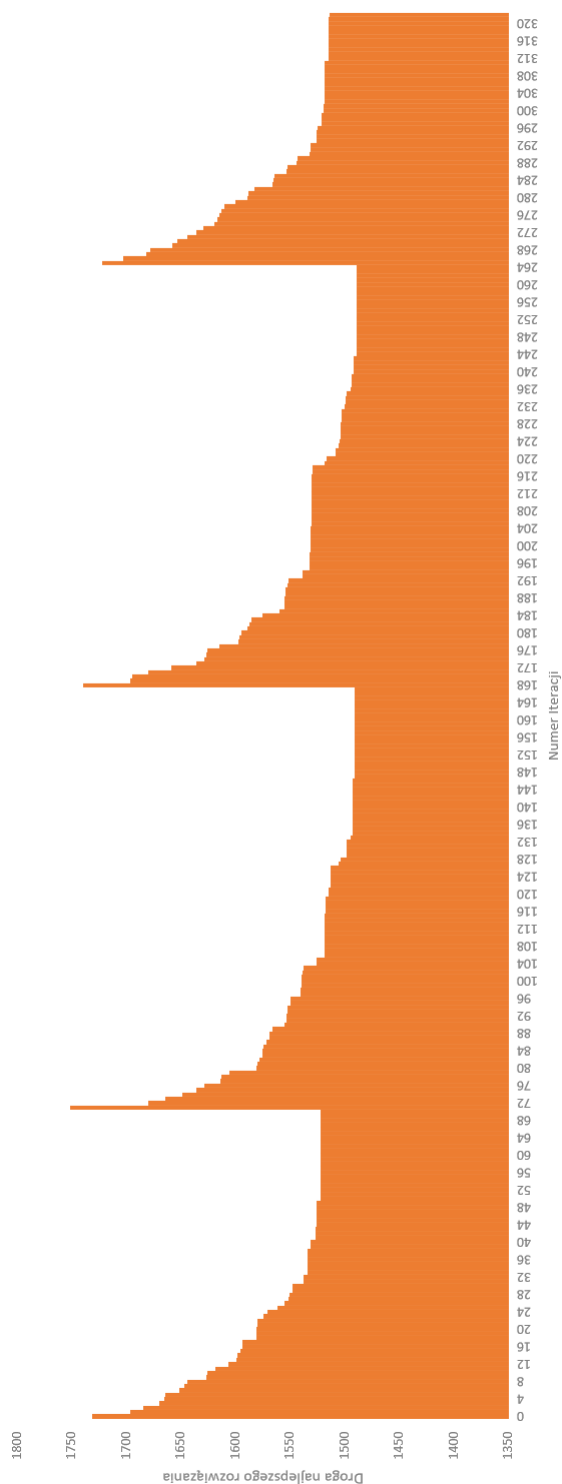
- Pomiar czasu został wykonany za pomocą klasy `StopWatch(QueryPerformanceCounter)`.
- Do reprezentacji odległości między miastami użyto macierzy sąsiedztwa.
- Dla każdego z typów pomiaru algorytm wykonywany był 30 razy, wyniki uśredniono.

Metoda Tabu Search

- Do przechowywania listy tabu użyto macierzy $N \times N$, gdzie N - liczba miast rozpatrywanego przypadku. Współrzędne $[i, j]$ oznaczają zamianę kolejności elementu i z elementem j .
- Zdarzenie krytyczne polega na wywołaniu dywersyfikacji, jeśli przez x ostatnich iteracji głównej pętli nie nastąpiła poprawa najlepszego rozwiązania.
- Dywersyfikacja polega na obraniu nowego rozwiązania początkowego, na którym będą dokonywane zmiany. Rozwiązanie to jest generowane przy użyciu algorytmu zachłannego, dla losowo wybranego miasta początkowego.
- Kryterium aspiracji anuluje zakaz ruchu, jeśli spełniony jest warunek dla danego rozwiązania lokalnego: $x * 1.05 < y$, gdzie x - waga obecnie rozpatrywanego rozwiązania lokalnego, y - waga obecnie najlepszego rozwiązania lokalnego.

3 Wyniki

3.1 Wpływ strategii dywersyfikacji na działanie algorytmu

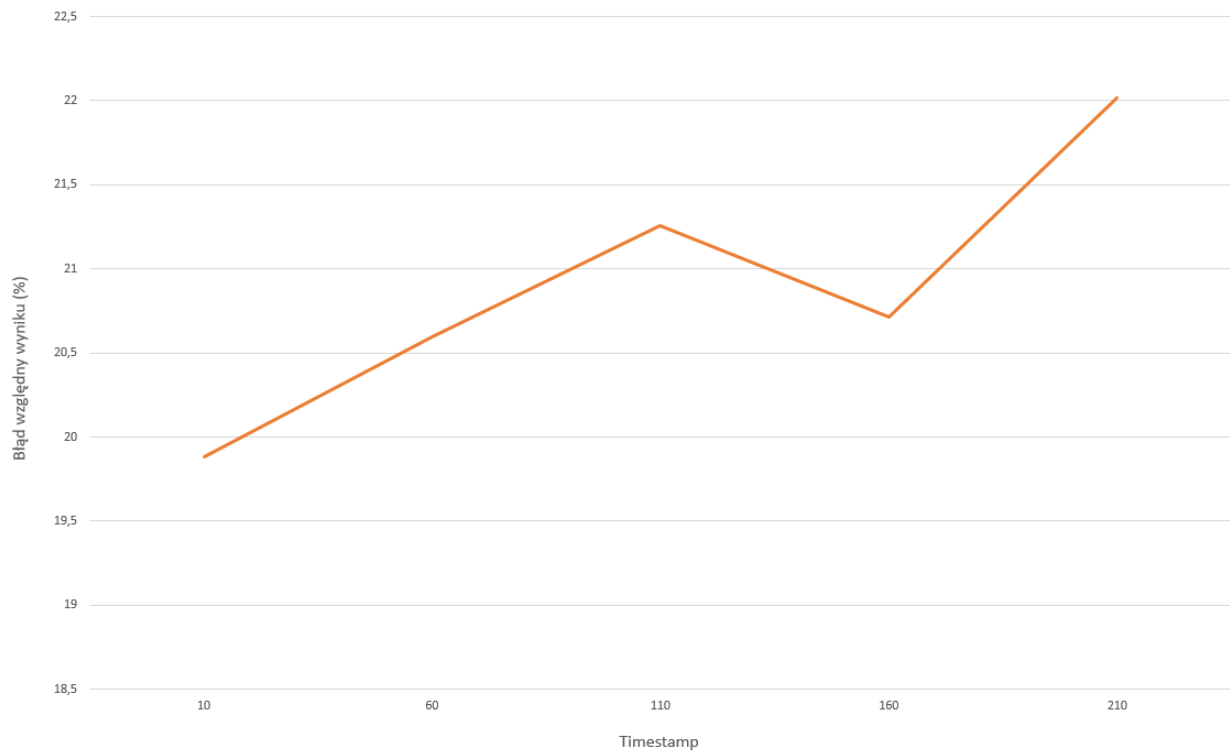
Rysunek 1: Wpływ strategii dywersyfikacji na działanie algorytmu.

W celu zilustrowania wpływu strategii dywersyfikacji na działanie napisanego algorytmu, przyjęto, iż po zdarzeniu krytycznym nowym najlepszym rozwiązaniem zostanie nowo wygenerowane rozwiązanie startowe(za pomocą algorytmu zachłannego).

3.2 Zależność jakości rozwiązania od czasu(ilości iteracji) znajdowania się wybranych ruchów na liście tabu

Timestamp	Błąd względny wyniku (%)
10	19,88
60	20,59
110	21,15
160	20,71
210	22,07

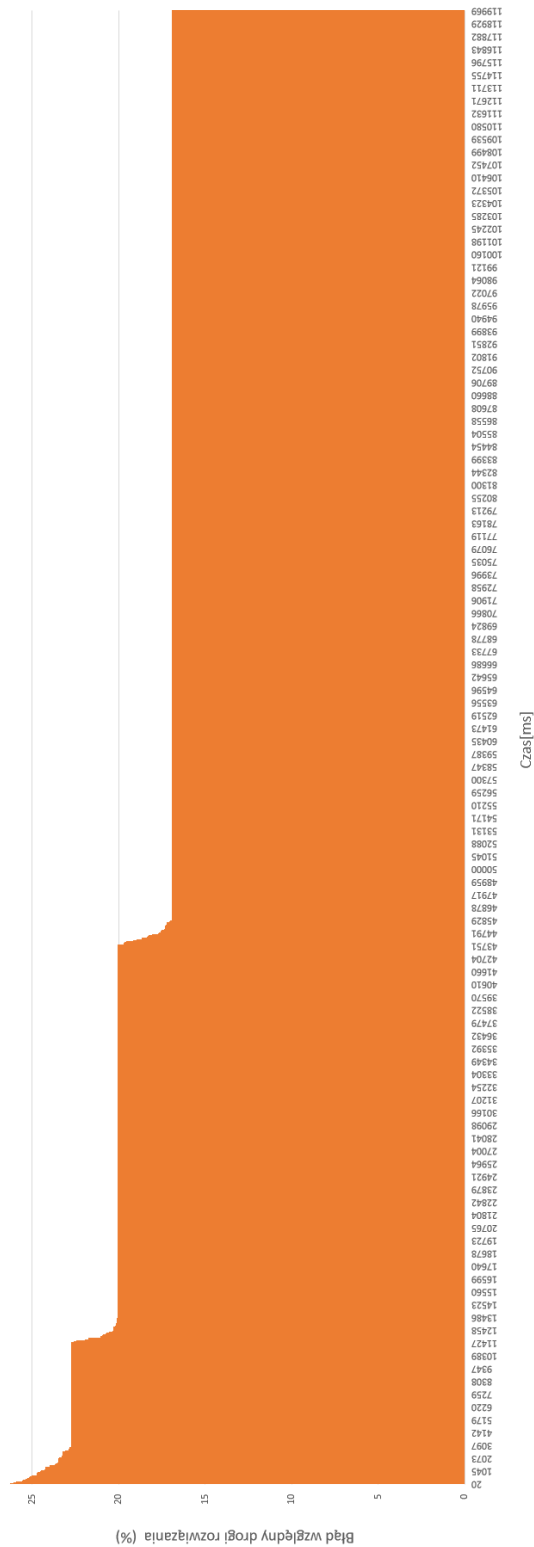
Tablica 1: Zależność jakości rozwiązania od czasu(ilości iteracji) znajdowania się wybranych ruchów na liście tabu, dla instancji rbg323

Rysunek 2: Wpływ jakości rozwiązania od czasu(ilości iteracji) obecności wybranych ruchów na liście tabu, dla instancji rbg323.

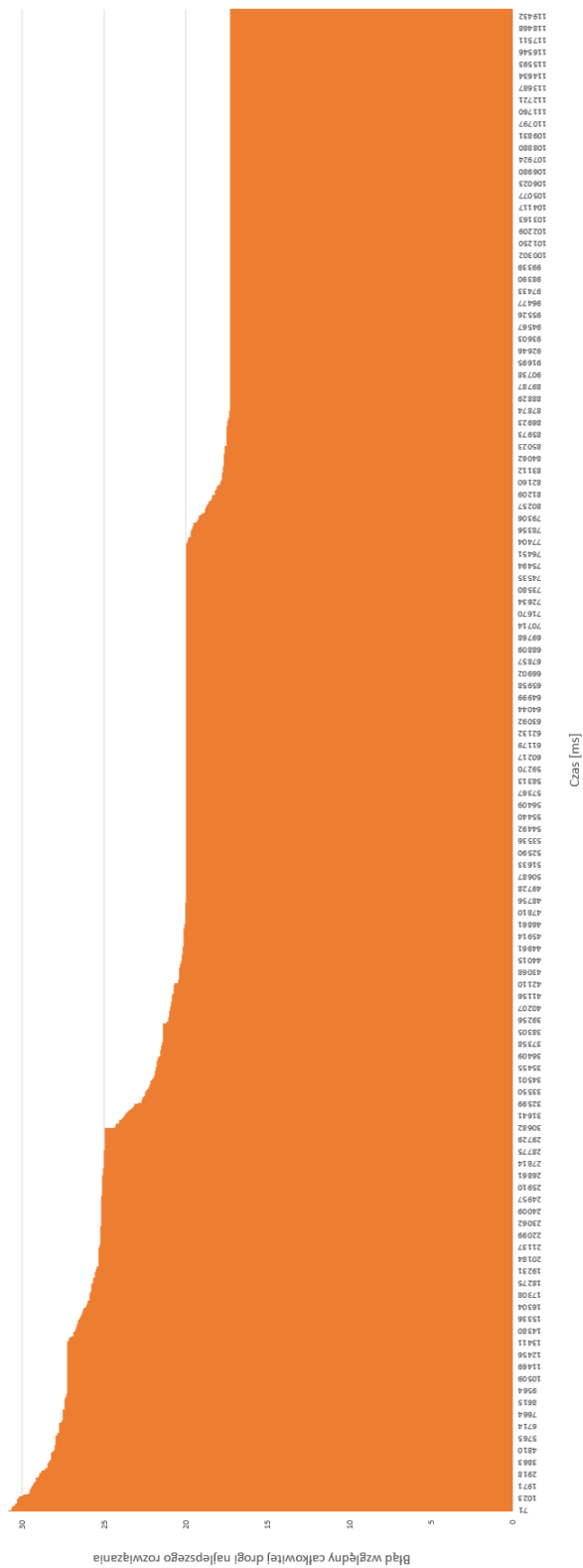
3.3 Zależność jakości rozwiązania od długości wykonywania się algorytmu

3.3.1 rat783

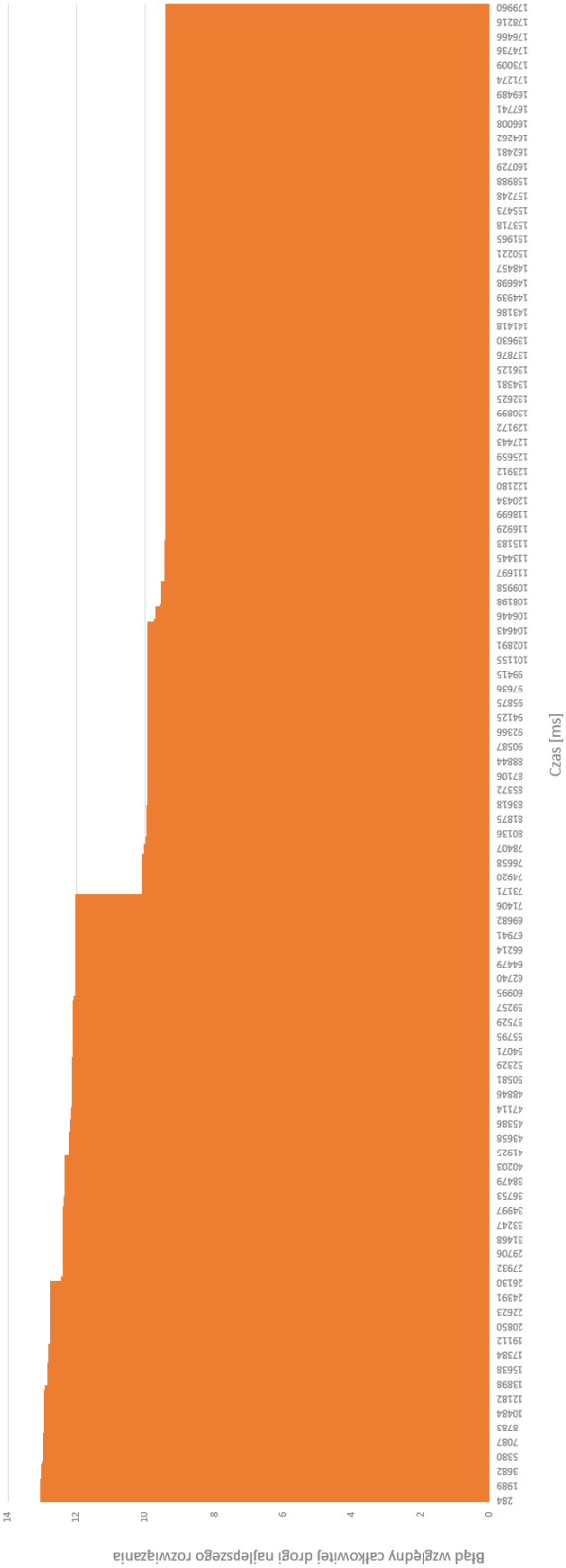

Rysunek 3: Zależność błędu względnego rozwiązania od długości wykonywania algorytmu(ilości iteracji). Czas ograniczono do 2 minut.

3.3.2 pr1002

Rysunek 4: Zależność błędu względnego rozwiązania od długości wykonywania algorytmu (ilości iteracji). Czas ograniczono do 2 minut.

Rysunek 5: Zależność błędu względnego rozwiązania od długości wykonywania algorytmu (ilości iteracji). Czas ograniczono do 3 minut.

4 Podsumowanie